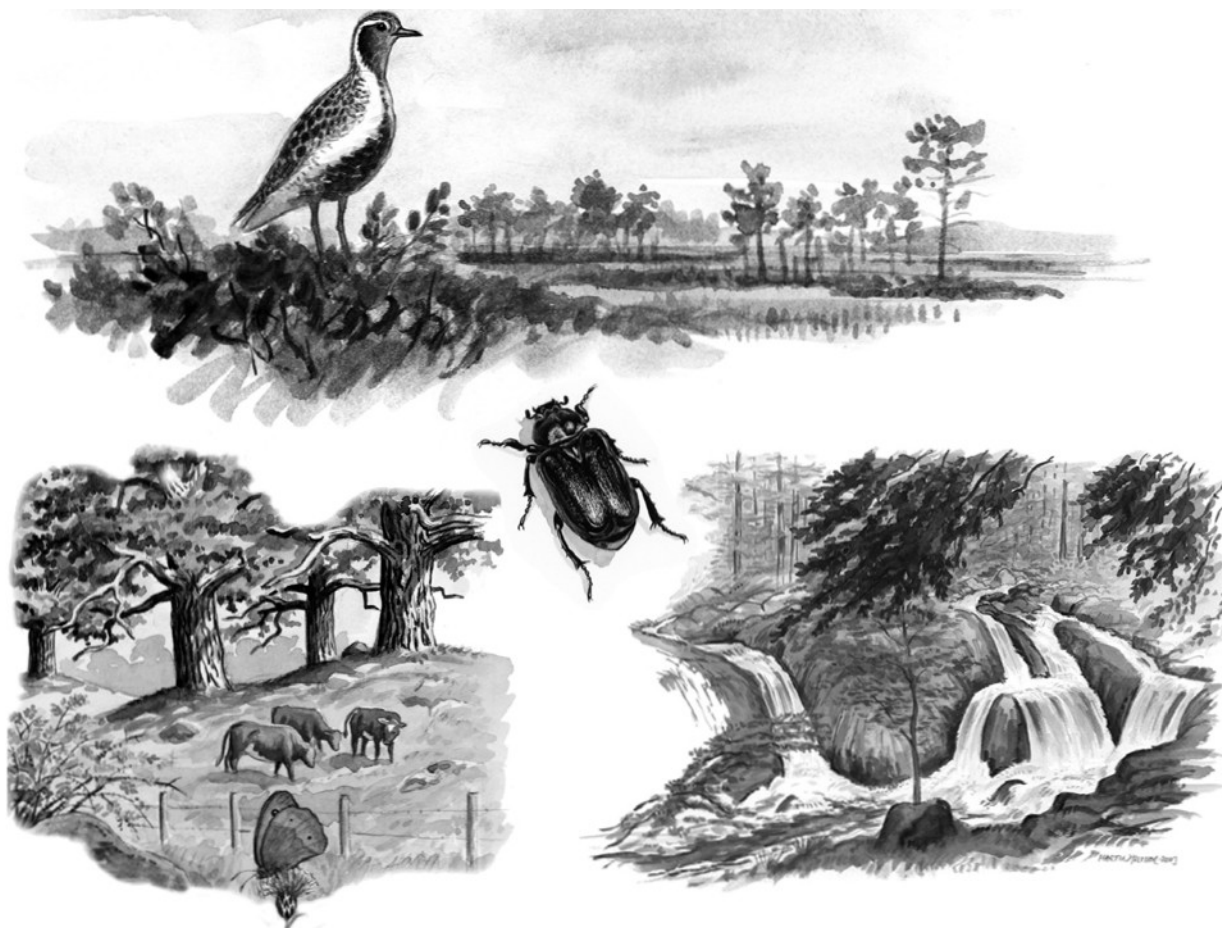

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0520156 Långevallsälven

EU:s medlems länder bygger upp ett sk. "ekologiskt nätverk" av naturområden som kallas Natura 2000. Livsmiljöerna för vilda djur och växter krymper i snabb takt och många arter hotas av utrotning. Länderna i EU samarbetar därför för att försöka bevara det europeiska växt- och djurlivet. Arbetet grundas på två BU-direktiv, fågeldirektivet och art- och habitaddirektivet.

Natura 2000-områden i Västra Götalands län

I Västra Götalands län finns 406 av regeringen beslutade Natura 2000-områden (t.o.m. år 2004) som sammanlagt har en yta av cirka 240 900 hektar. Avsikten med områdena är att bevara speciella, i EU direktiven bestämda naturtyper och arter. I länet förekommer 54 av dessa naturtyper och 95 djur- och växtarter. Arbetet med att utse områden har pågått sedan EU-inträdet 1995. Naturtyperna kan sammanfattas i följande kategorier och täcker cirka hälften av den totala ytan.

- Berg / hållmark, 3 800 ha
- Odlingssmark / hed, 3 506 ha
- Lövskog, 5 248 ha
- Barrskog, 8 475 ha
- Våtmark / hed, 14 218 ha
- Sötvatten, 21 567 ha
- Sötvatten, Vättern, 60 000 ha
- Hav / kust, 25 304 ha

Bevarandeplanen

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden, vad som kan skada eller påverka naturvärdena samt vad som krävs för att de ska finnas kvar. Planen ska också underlätta vid tillståndsprövningar enligt miljöbalken. Bevarandeplaner utarbetas och fastställs av Länsstyrelsen som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Planen kan dock revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar ändras; den sägs vara ett "*levande dokument*". Det är därför aldrig för sent att bidra med kunskap och synpunkter, kontakta gärna Länsstyrelsen. När bevarandeplanen ändras medför det att den måste fastställas på nytt. Markägare och andra berörda ges då nytt tillfälle att lämna synpunkter om ändringarna är av betydelse.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada Natura 2000-områdenas värden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det gäller även åtgärder utanför Natura 2000-området (regleras av miljöbalken). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena i ett område bör man samråda med länsstyrelsen innan man påbörjar en åtgärd. Om det rör sig om en skogsbruksåtgärd ska istället samråd hållas med skogsvårdsstyrelsen innan en åtgärd påbörjas.

Mer information

Länsstyrelsen - www.o.lst.se - Telefon 031-60 50 00 vx. - E-post: natura2000@o.lst.se

Skogsvårdsstyrelsen - www.svo.se - Telefon 033-17 73 30 vx. - E-post: svs@svsvg.svo.se

Naturvårdsverket - www.naturvardsverket.se

Om lagstiftningen som Natura 2000 bygger på

Ett Natura 2000-områdes juridiska status bestäms av flera paragrafer i miljöbalken. Förutom bestämmelser om områdesskydd och tillståndsprövning enligt 7 kap. miljöbalken är Natura 2000-områden även riksintresseområden enligt 4 kap. 1 och 8 §§ i miljöbalken, vilket innebär att Natura 2000-bestämmelserna får en tydlig koppling till en rad andra lagar som rör markanvändning. Bestämmelser som rör miljökonsekvensbeskrivningar (MKB), tillsyn och ersättningsfrågor m.m. i Natura 2000-områden finns även i miljöbalkens kapitel 6:1 och 7, 11:9, 17:3, 19:2, 21:7, 29:4 och 31:4 och 5 kap. MB samt i förordningen om områdesskydd (1998:1252).

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten

Peter Post

BEVARANDEPLAN

Diarienummer:

Fastställd

511-32388-2005

2005-08-15

Enligt sändlista

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0520156 Långevallsälven

Kommun: Tanum Områdets totala areal: 16 ha

Områdestyp: pSCI Biogeografisk region: Boreal

Naturtyper och arter som måste bevaras i området:

3210 - Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ

91E0 - Svämlövsskog*

1106 - Lax (i sötvatten)

Bevarandeplanen behöver uppdateras!

Enligt nuvarande kunskap om området vet vi att

även följande naturtyper finns:

9080 - Lövsumpskog

Utvecklingsmark till ytterligare naturtyper kan finnas. Detta är viktigt att ta hänsyn till.

Bevarandesyfte

Syftet med Natura 2000-området är att de naturtyper och arter som finns i området (se förteckningen) ska bevaras långsiktigt. Varje naturtyp och art ska bidra till att upprätthålla s.k. gynnsam bevarandestatus inom sin biogeografiska region. Det här området utgör därför en viktig del i det ekologiska nätverk av områden som Natura 2000 bygger på.

Det främsta syftet är att bevara ett naturligt framrinnande vattendrag av stor betydelse för Enningdalsälvens ursprungliga laxstam. Längs älven förekommer också den prioriterade naturtypen 91E0, Alluviala lövskogar, som tidvis är översvämmad.

Regeringen fattade beslut om att föreslå området till Natura 2000-nätverket i januari 1998.

Beskrivning av området

Långevallsälven är ca en kilometer lång och utgör förbindelsen mellan Norra och Södra Bullaresjön. Älven är belägen strax öster om Bullarebygden och korsas i södra delen av väg 164. Älven ligger inom ett större område av riksintresse både för naturvård och friluftsliv och omfattas av utvidgat strandskydd. Hela avrinningsområdet täcks av Enningdalsälvens vattendragsförbund. Förbundet skall bl.a. verka för att en god ytvattensstatus och biologisk status upprätthålls inom vattensystemet. Älven utgör ett viktigt reproduktions och uppväxtområde för lax och öring. Arealen lämpliga uppväxtmiljöer för lax har uppskattats till 15 000 kvadratmeter i älven. Trots goda förhållanden tycks beståndstätheten av laxungar vara låg i Långevallsälven liksom i Enningdalsälven och Kynne älv vilket tyder på att antalet lekhonor är litet. Tätheterna tycks ha minskat efter 1986 och sammanfalla med ett ökat fisketryck i Idefjorden och den norska sidan av älven. Under de senaste åren har mycket arbete

lagts ner, av Bullarens fiskevårdsområde, på biotopvård i älven inom programmet för biologisk återställning i kalkade vatten. Både bottenstruktur och vattenstyrning har förbättrats avsevärt i älven som tidigare var flottledsrensad, allt för att möjliggöra en ökad reproduktion av fiskyngel. Enligt länsstyrelsens regelbundna elfiskeundersökningar på lokalen förekommer reproduktion av både lax och öring. Laxen tillhör Enningdalsälvens ursprungliga vildlaxstam. Älven utgör också en viktig vandringsväg för andra fisk och djurarter inom avrinningsområdet. Förutom lax och öring förekommer bl.a mört, benlöja och rikligt med ål i älven. Långevallsälven tillsammans med några till Bullarsjöarna tillrinnande bäckar utgör lekplats för Bullaresjöns storvuxna insjööring. Insjööringar bortemot 10 kilo har fångats i Bullaresjöarna. Älvens utlopp i Norra Bullaresjön är också en lekplats för nors. Flodpärlmussla har förekommit i älven och försök med att återintroducera arten har genomförts. I området har också uter observerats. Älven kantas av strandskog i form av al och björk. Strandskogen fungerar bl.a. som en buffert för älven och är viktig för beskuggning av strandnära partier och för tillgången på substrat i form av nedfallande material, stambaser, socklar och död ved i eller i anslutning till älven.

Bevarandemål

Målsättningen för området är att bevara Långevallsälven så opåverkad som möjligt med en god vattenkvalitet samt att upprätthålla ett livskraftigt laxbestånd genom naturlig reproduktion.

Exempel på uppföljningsbara bevarandemål beskrivs under respektive naturtyp och art. Vilka av dessa mål som kommer att användas i området bestäms när kompletterande inventeringar genomförts. Då kommer även koder som x, y och liknande att ersättas med siffror och arter.

Markägareförhållanden

Privata markägare.

Vad kan påverka negativt

Exempel på vad som kan påverka området negativt och som utgör ett hot mot bevarandet av arter och habitat:

- Försurande luftföroreningar som deponeras i avrinningsområdet vilket påverkar flora och fauna negativt.
- Vattenkraft eller annan vattenverksamhet som påverkar älvens naturliga variation och flöde och/eller utgör vandringshinder för fisk eller andra organismer.
- Skogsbruk, jordbruk eller annan verksamhet, t.ex. markavvattning, i anslutning till älven som riskerar påverka ljus- och temperaturförhållanden i älven eller öka vattenavrinning och sedimenttransport från omgivande marker ut i älven.
- Terrängkörning i älvens strandmiljöer kan orsaka skador på mark och vatten.
- Anläggning och underhåll av bilvägar samt trafiken på dessa kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i bl.a. Diken.
- Utsläpp av avloppsvatten eller kemikalier i älven eller angränsande vatten eller fastmarksmiljöer som riskerar påverka älvens vattenkvalitet eller lämplighet som reproduktions och uppväxtmiljö för laxfisk.
- Anläggning av avfallstippar eller upplag i närheten av vattnet.
- Utplantering av laxfisk med annan genotyp än den ursprungliga eller laxfisk med parasiter, framförallt *Gyrodactylus salaris*.
- Anläggning för fiskodling inom avrinningsområdet vilket bl.a. kan leda till ökade halter av fosfor, kväve, syreförbrukande material och partiklar som riskerar påverka älvens vattenkvalitet eller lämplighet som reproduktions- och uppväxtmiljö för laxfisk och flodpärlmussla. Odling kan vidare leda till spridning av parasiter, framförallt *Gyrodactylus salaris*, till det vilda beståndet men också till reproduktion mellan vild och odlad lax.
- Bortledning av vatten från älven.
- Exploatering genom bebyggelse eller annan verksamhet nära ån.
- Tåktverksamhet som kan påverka utpekade naturtyper negativt. Området innehåller bl.a. rika fynd av naturgrus.

- Bortförel av sten, grus eller grov död ved från vattendraget eller älvens strandzon.

Ovan listade hot gäller verksamheter såväl i som i anslutning till området. Se även beskrivning av negativ påverkan på respektive naturtyp och art.

Bevarandeåtgärder

Förutom vad som i övrigt gäller enligt miljöbalken och annan miljölagstiftning krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området (7 kap 28 a § miljöbalken).

Befintligt skydd:

Älven ligger inom riksintresse för naturvård och friluftsliv. I Långevallsälven liksom i hela Enningdalsälvens avrinningsområde är det förbjudet att utföra vattenkraftverk, samt vattenreglering eller vattenöverledning enligt 4 kap. 6§ miljöbalken. I övrigt har älven med angränsande naturtyper inget formellt skydd.

Övergripande åtgärder:

- Uvärdera behovet av ytterligare skydd för älven med Natura 2000-anpassade föreskrifter.
- Regelbunden dokumentation av laxstammen i älven genom elfiske.
- Fortsatt kalkning enligt nuvarande system i Enningdalsälvens huvudavrinningsområde.
- Lämna en bred kantzon mot älven vid skogsbruksåtgärder.
- Undvika utsättning av lax för att hindra spridning av parasiter, främst *Gyrodactylus salaris*, till älvens öring- och laxstam. Under alla omständigheter bör ej lax med annan genotyp än den ursprungliga vildlaxstammen i Enningdalsälven planteras ut i avrinningsområdet.

Se även bevarandeåtgärder under respektive naturtyp och art.

Bevarandestatus

Skrivs efter att basinventeringen genomförts.

Uppföljning av naturtyper och arter

De i bevarandeplanen angivna målen ska följas upp.

Bevarandemålen följs upp med olika tidsintervall beroende på vilken naturtyp eller art som berörs. Naturtyper som inte kräver skötsel följs upp stickprovvis med glesa tidsintervall liksom arter som till exempel förekommer på många lokaler eller som inte är hotade i så hög grad. Områden som vid basinventeringen inte konstateras ha gynnsam bevarandestatus följs upp regelbundet tills gynnsam bevarandestatus uppnåtts. Samtliga områden ska följas upp om de innehåller arter och naturtyper som är sällsynta, särskilt viktiga för biologisk mångfald eller kräver regelbunden skötsel.

Dokumentation

Fiskenämnden i Göteborgs och Bohus län. 1989. Fisket och vattenbruket - Tanums: K:n.

Fiskeriverket. 1999. Västkustens laxår. Fiskeriverket information 1999:9.

Laksen i Enningdalselva. 1989. Fylkesmannen i Östfold, Miljövernavdelingen. Rapport 1:1989.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. Områden av riksintresse för naturvård och friluftsliv samt områden med geografiska bestämmelser.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län. 1979. Bullaredalen - En översiktlig naturbeskrivning. Roland Olin.

Länsstyrelsen Västra Götaland. 2001. Elfiskeundersökningar i Västra Götaland 2000. Biologisk uppföljning i försurade och kalkade vatten. Rapport 2001:11.

Länsstyrelsen Västra Götaland. 2002. Elfiskeundersökningar i Västra Götaland 2001. Biologisk uppföljning i försurade och kalkade vatten. Rapport 2002:18.

Länsstyrelsen Västra Götaland. 2003. Elfiskeundersökningar i Västra Götaland 2002. Biologisk uppföljning i försurade och kalkade vatten. Rapport 2003:39.

Länsstyrelsen Västra Götaland. Uppgifter om artfynd enligt OGIS.

Rödlistade arter i Enningdalsälvens avrinningsområde. Sammanställning och utvärdering. 2004. Interreg IIIA Sverige-Norge. Naturcentrum AB.

Tanums kommun. 2002. Översiktplan för Tanums kommun – ÖP 2002.

Naturtyper, djur- och växtarter som speciellt måste bevaras i området

3210 Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ

Beskrivning: Naturtypen omfattar mer eller mindre naturliga älvar och åar, eller delar av systemen, med relativt näringsfattigt och klart vatten. De stora variationerna i vattenstånd under året skapar strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Långevallsälven är endast en kilometer lång och präglas i stor utsträckning av vattenkvaliteten i Södra Bullaresjön. Sjösystemet är försurningspåverkat och delar av avrinningsområdet kalkas. Vattendraget kännetecknas av ett klart men färgat vatten. Vattenhastigheten är bitvis hög vilket har gjort det svårt att elfiska älven vid flera tillfällen. Strandzonen består i huvudsak av lövskog med al och björk som dominerande trädslag. Älvens botten är varierad och innehåller både goda reproduktionsbottnar och uppväxtmiljöer för laxfisk. Elfisken har också visat på reproduktion av både lax och öring.

Se vidare på övergripande beskrivning av området.

Bevarandemål: Areal
-Arealen av naturtypen ska vara minst x hektar.

Struktur och funktion
-pH-värde ska minst vara 6,5 (tillståndsklass 2).
-Bottenfauna skall ha minst tillståndsklass 2
-Vattenlevande organismer ska ha fria vandringsvägar senast år x.
-Bottenstrukturen ska minst ha klass 1 enligt system Aqua (d.v.s. vattendraget får endast vara försiktigt rensat).

Typiska arter
-Populationerna av de typiska fiskarterna ska vara misnt x,y... eller öka.
-Populationen av flodpärlmussla ska bibehållas eller öka. Andelen musslor mindre än 5cm skall utgöra mer än 10 % av den totala populationen.

Negativ påverkan: Se beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tillsvidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

91E0 Svämlövskog*

Beskrivning: Naturliga, tidvis översvämmade skogar med ask, klibbal eller gråal i låglänta områden och längs vattendrag på jordar, som är rika på alluviala avlagringar och som vid lågvatten är väl dränerade. Kontinuitet av lövträd av varierande ålder inklusive gamla träd, samt träd av olika trädslag, främst klibbal och ask i södra Sverige. Skogstypens naturvärden utvecklas i huvudsak genom naturlig dynamik vilket omfattar naturliga störningar, som t.ex. översvämningar stormfällningar och insektsangrepp. Naturtypen återfinns i området som strandskog i anslutning till älven och utgörs i huvudsak av klibbal med inslag av björk. Naturtypen är känslig för förändrad vattenståndsfluktuation och fragmentering.

Bevarandemål: Areal
Arealen av naturtypen ska vara minst x ha eller öka.

Struktur och funktion
-Trädskiktets sammansättning ska vara minst x % av respektive trädslag.

-Föryngring av nyckelarter i trädskiktet ska nås i minst x (90) % av området.
Fördelningen av nyckelarter i olika åldrar eller diameterklasser ska vara x.

-I asp och ädellövriska objekt (då dessa arter utgör mer än 30 % av virkesförrådet) med höga värden knutna till träden ska föryngring av de ingående arterna ske med minst x (5) stammar över 2-6 meter per ha.

-Minst x (90) % av naturtypens areal ska översvämmas regelbundet varje år.

-Det ska finnas minst x m³ död ved per ha. (Relationen död ved/levande ved skall vara minst x/y)

Typiska arter
-Minst x av de typiska kärllväxterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

-Minst x av de typiska mossarterna ska förekomma i minst x % av provytorna.

Negativ påverkan: - All form av skogsbruk.
- Inväxning av gran.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: - Eventuell röjning av granföryngring samt manuell uthyggnings av gran i grantäta partier.

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tillsvaret den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare.

1106 Lax (i sötvatten); *Salmo salar*

Beskrivning: Laxen måste ha tillgång till outbyggda vattendrag där ut- och uppvandring inte hindras och idessa vattendrag måste dessutom lämpliga lek- och uppväxtområden finnas. Honan gräver ned den befruktade rommen i bottenmaterialet där den kläcks följande vår. I de västsvenska vattendragen vistas ungarna vanligen 1-2 år på uppväxtområdena. Efter 1-4 år i havet lekvandrar laxen under sommaren - hösten och uppsöker med stor precision sin hemälv där leken sker i snabbt rinnande vatten under oktober - november. De unga laxarna äter snäckor, musslor, märlor och fiskrom samt insekter i vattnet och i luften. Laxen kräver god vattenkvalitet beträffande pH, miljögifter och närsalter, både i vattendragen och havet. Arten är rödlistad såsom sårbar (VU).

Laxen i Långevallsälven tillhör Enningdalsälvstammen och har lite utbyte med andra laxstammar. Laxen vandrar ut i havet via Idefjorden på gränsen mellan Sverige och Norge. Trots goda förhållanden för reproduktion och uppväxt tycks beståndstätheten av laxungar vara låg i Långevallsälven liksom i Enningdalsälven och Kynne älv vilket tyder på att antalet lekhonor är litet. Tätheterna tycks ha minskat efter 1986 och sammanfalla med ett ökat fisketryck i Idefjorden och den norska delen av älven. Den uppskattade smoltproduktionen inklusive en liten del av Enningdalsälven och Kynne älv uppgår till ca 300 smolt/år. En uppskattning av den potentiella smoltproduktionen uppgår dock till ca 2000 smolt/år av vilken huvuddelen ligger i Långevallsälven. För att uppnå detta krävs både minskat fisketryck i Idefjorden och Enningdalsälven samt biotopvårdande åtgärder.

Bevarandemål: Bevarandemål för arterna formuleras senare. ArtDatabanken kommer att lämna anvisningar för hur mål ska formuleras. Bevarandemålen kommer att röra populationsstorlek och arternas livsmiljö.

Negativ påverkan: Artens bevarandestatus i området är i huvudsak beroende av fiske och miljöförhållanden i Idefjorden och den norska delen av Enningdalsälven samt av vattenkvaliteten i det tillrinnande vattnet från avrinningsområdet.
Hot är bl.a.

- Genetisk uppblandning med förrymd odlad lax.
- Högt fisketryck i Idefjorden och Enningdalsälven.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder: - Översyn av laxfiskekvoter och fisketider i Idefjorden och Enningdalsälven.
- Regelbundet elfiske i det aktuella området.
- Inventering av reproduktions- och uppväxtmiljöer i den aktuella älvsträckan samt behovet av restaureringsåtgärder.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandestatus: Formuleras senare.

Uppföljning: Se tills vidare den allmänna beskrivningen under rubriken: Uppföljning av naturtyper och arter. Uppföljningsmetoder mm. kommer att beskrivas senare

---